

GEWONE ZITTING 2021-2022

13 JULI 2022

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud teneinde het statuut van "stedelijk natuurpark" in te voeren

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie voor het Leefmilieu en de Energie

door mevrouw Ingrid PARMENTIER (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : De heer Martin Casier, mevr. Isabelle Emmery, mevr. Ingrid Parmentier, de heer Tristan Roberti, mevr. Aurélie Czekalski, de heer Jonathan de Patoul, de heer Bruno Bauwens, mevr. Lotte Stoops, mevr. Cieltje Van Achter.

Plaatsvervangers : De heer Gaëtan Van Goidsenhoven, de heer, Christophe De Beukelaer, mevr. Els Rochette.

Andere leden : De heren Francis Dagrin, Jamal Ikazban, mevr. Fadila Laanan, mevr. Joëlle Maison.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-329/1 – 2020/2021 : Voorstel van ordonnantie

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

13 JUILLET 2022

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature en vue d'instituer le statut de « parc naturel urbain »

RAPPORT

fait au nom de la commission de l'Environnement et de l'Énergie

par Mme Ingrid PARMENTIER (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : M. Martin Casier, Mme Isabelle Emmery, Mme Ingrid Parmentier, M. Tristan Roberti, Mme Aurélie Czekalski, M. Jonathan de Patoul, M. Bruno Bauwens, Mme Lotte Stoops, Mme Cieltje Van Achter.

Membres suppléants : M. Gaëtan Van Goidsenhoven, M. Christophe De Beukelaer, Mme Els Rochette.

Autres membres : MM. Francis Dagrin, Jamal Ikazban, Mmes Fadila Laanan, Joëlle Maison.

Voir :

Document du Parlement :

A-329/1 – 2020/2021 : Proposition de ordonnance.

I. Inleidende uiteenzetting van de heer Gaëtan Van Goidsenhoven, eerst mede-indiener van het voorstel van ordonnantie

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven wijst erop dat dit voorstel van ordonnantie niet past in een louter conservatieve of defensieve benadering van een natuurgebied dat moet worden beschermd. Het is een positieve en beschermende benadering. Het gaat er in feite om twee activiteiten met elkaar te verzoenen die tegenstrijdig kunnen lijken, namelijk de bescherming van een natuurlijk en ecologisch erfgoed enerzijds en de ontwikkeling van economische en sociale activiteiten anderzijds. De volksvertegenwoordiger is uitgegaan van de vaststelling dat er in Brussel geen geschikt rechtsinstrument bestaat om grote natuurgebieden te beschermen en tegelijk de ontwikkeling van duurzame economische activiteiten te bevorderen.

Er zijn vele juridische instrumenten beschikbaar, maar ze zijn over het algemeen onverenigbaar met de gewenste doelstellingen, hetzij omdat zij geen specifiek beheer van een bepaald gebied mogelijk maken, hetzij omdat ze te restrictief zijn om de ontwikkeling van sociaaleconomische activiteiten aldaar mogelijk te maken.

Aangezien de huidige regelgeving lacunes bevat, is het de bedoeling een nieuw statuut inzake duurzame bescherming tot stand te brengen, dat niettemin de ontwikkeling van diverse menselijke activiteiten mogelijk maakt en in de eerste plaats de ontwikkeling van landbouwactiviteit. Om deze redenen stelt de spreker voor het statuut van stedelijk natuurpark in te voeren, dat kan worden opgevat als een modern instrument voor eco-ontwikkeling en kan worden toegepast in een gebied waar burgers wonen, werken en zich ontspannen.

Dit instrument heeft tot doel bij te dragen tot de ruimtelijke ordening, de ontwikkeling van nieuwe vormen van voedselproductie mogelijk te maken, een sociale en culturele dimensie te bevorderen door het publiek te ontvangen en te informeren, bij te dragen tot onderzoekprogramma's, programma's op het gebied van de volksgezondheid te ondersteunen, meer waarde te geven aan het leven in de open lucht en het ecotoerisme te bevorderen.

Een andere fundamentele dimensie in dit proces is het betrekken van burgers, verenigingen en sociaalprofessionele instanties bij de aanleg van een stedelijk natuurpark.

Bij het uitwerken van zijn voorstel heeft de volksvertegenwoordiger zich laten inspireren door buitenlandse voorbeelden zoals de Franse regionale natuurparken en de Waalse natuurparken. Deze voorbeelden hebben echter hun beperkingen, aangezien zij geen echt beschermingsinstrument vormen en nauwelijks toepasbaar zijn in een stedelijke of randstedelijke context.

De Franse context van stedelijke natuurparken is geschikter, hoewel deze ook een aantal beperkingen heeft, in die zin dat het ontbreekt aan een erkenning.

Het voorbeeld dat het dichtst in de buurt komt van wat hij

I. Exposé introductif de M. Gaëtan Van Goidsenhoven, premier coauteur de la proposition d'ordonnance

M. Gaëtan Van Goidsenhoven relate que cette proposition d'ordonnance ne s'inscrit pas dans une démarche purement conservatrice ou défensive relative à un site naturel à sanctuariser. Il s'agit d'une démarche positive et protectrice. Il s'agit en réalité de concilier deux activités qui pourraient paraître comme étant contradictoires, à savoir la protection d'un patrimoine naturel et écologique d'une part et le développement d'activités économiques et sociales d'autre part. Le député est parti du constat qu'il n'existe pas, à Bruxelles, d'instrument juridique approprié pour protéger de vastes espaces naturels tout en y favorisant le développement d'activités économiques durables.

Il existe de nombreux outils juridiques mais ceux-ci sont en général inconciliables avec les objectifs recherchés, soit parce qu'ils ne permettent pas une gestion particulière d'une zone en particulier, soit parce qu'ils sont trop restrictifs pour y permettre le développement d'activités socio-économiques.

Comme la réglementation actuelle est lacunaire, il s'agirait de créer un nouveau statut de protection durable permettant néanmoins le déploiement de différentes activités humaines et en premier lieu le développement d'une activité agricole. C'est pour ces raisons que l'orateur propose la création du statut de parc naturel urbain, pouvant être compris comme un outil d'écodéveloppement moderne et pouvant s'appliquer dans un territoire où des citoyens vivent, travaillent et se détendent.

Cet outil a pour vocation de contribuer à l'aménagement du territoire, de permettre le développement de nouveaux modes de production alimentaire, de promouvoir une dimension sociale et culturelle en accueillant et en informant le public, de contribuer à des programmes de recherche, de soutenir des programmes de santé publique, de valoriser la vie au grand air et de favoriser l'écotourisme.

Une autre dimension fondamentale dans cette dynamique consiste à impliquer les citoyens, les associations et les organismes socioprofessionnels dans la création d'un parc naturel urbain.

Pour rédiger sa proposition, il s'est inspiré d'exemples étrangers comme les parc naturels régionaux français ainsi que les parcs naturels wallons. Néanmoins, ces cas de figure ont des limites puisqu'ils ne constituent pas un réel outil de protection et qu'ils ne sont guère déclinables dans un contexte urbain ou périurbain.

Le contexte de parc naturel urbain français est plus approprié, même s'il connaît également certaines limites dans la mesure où il est dépourvu de reconnaissance.

L'exemple le plus proche de ce qu'il propose se trouve

voorstelt, is te vinden in Canada, in de provincie Toronto, met het Rouge National Urban Park. Dit park heeft een actief beschermingsstatuut met beperkingen. De bescherming van de landbouw is een centraal element in de visie op het beheer van het park.

Het door de volksvertegenwoordiger voorgestelde statuut van stedelijk natuurpark zou bijzonder relevant zijn voor het gebied rond Neerpude. Hoewel er recentelijk ontwikkelingen waren in het beheer van dit grote, overwegend rurale gebied, geven ze geen antwoord op de kwestie van het statuut. Het door de regering in januari 2021 gevalideerde operationele plan voor Neerpude biedt verschillende interessante mogelijkheden voor de ontwikkeling ervan, maar dat geeft geen antwoord op de vraag naar de bescherming van dit gebied in zijn geheel.

Bij de huidige stand van zaken is het niet mogelijk de gevolgen die bepaalde openbare en particuliere projecten voor het gebied zouden kunnen hebben, te beperken.

De volksvertegenwoordiger is van mening dat het instrument van het stedelijk natuurpark, zoals dat in de voorgestelde ordonnantie wordt beschreven, bijzonder geschikt zou zijn voor Neerpude. Het zou het gebied een beschermingskader bieden dat geen enkel ander bestaand rechtsinstrument kan bieden zonder het gebied in zijn huidige staat te “bevriezen”.

Er zij op gewezen dat dit nieuwe statuut de bestaande natuurreservaten niet opheft en de oprichting van nieuwe natuurreservaten op beperktere grondgebieden niet verhindert.

Neerpude zou dan een model kunnen worden van moderne eco-ontwikkeling en een territoriaal knooppunt dat op intelligente wijze ecologie en duurzame ontwikkeling combineert.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Ingrid Parmentier twijfelt niet aan de oorechtheid van de heer Gaëtan Van Goidsenhoven in zijn wens om de biodiversiteit te beschermen. Ze zou graag zien dat de MR hetzelfde doet op andere gezagsniveaus, vooral binnen de federale overheid waar de MR de pesticiden met hand en tand verdedigt zonder zich zorgen te maken over de zesde massale uitsterveling die aan de gang is.

Het wetgevingsarsenaal in Brussel is al zeer uitgebreid. Er zijn GBP's met groene zones, boszones en gebieden waarvoor specifieke beperkingen gelden om ervoor te zorgen dat ze hun ecologische en landschappelijke functie behouden. Zo hebben bijvoorbeeld Vogelzang en het rietland Neerpude al dit statuut.

Er bestaan al een groot aantal beschermingsinstrumenten. De toename van het aantal wetgevingsinstrumenten is geen garantie voor de bescherming van een gebied. Er moet absoluut worden nagegaan welke middelen nodig zijn om een

au Canada, dans la province de Toronto, avec le parc urbain national de la Rouge. Ce parc bénéficie d'un statut actif de protection avec des contraintes. La protection de l'agriculture constitue un élément central de la vision définie pour la gestion du parc.

Le statut de parc naturel urbain que le député propose s'appliquerait singulièrement pour le site de Neerpude. Si des évolutions récentes ont vu le jour dans la gestion de ce vaste territoire à dominance rurale, celles-ci ne répondent pas à la question du statut. Le plan opérationnel Neerpude validé par le gouvernement en janvier 2021 donne différentes pistes d'action intéressante pour sa valorisation mais cela ne répond pas à la question de la protection de cet espace dans son ensemble.

Le statut actuel ne permet pas de limiter l'emprise que pourraient avoir certains projets publics et privés dans la zone.

Le député estime que l'outil de parc naturel urbain tel que décrit dans la proposition d'ordonnance serait particulièrement approprié pour Neerpude. Il confirmerait au site un cadre de protection qu'aucun autre outil juridique existant ne pourrait lui octroyer sans figer la zone dans son état actuel.

Il convient de préciser que ce nouveau statut n'annulerait pas les réserves naturelles existantes ni n'empêcherait la création de nouvelles réserves naturelles sur des territoires plus circonscrits.

Neerpude pourrait alors devenir un modèle d'écodéveloppement moderne et incarner un pôle territorial alliant intelligemment écologie et développement durable.

II. Discussion générale

Mme Ingrid Parmentier ne doute pas de la sincérité de M. Gaëtan Van Goidsenhoven dans sa volonté de protéger la biodiversité. Elle souhaiterait que le MR en fasse de même à d'autres niveaux de pouvoir, notamment au sein de l'autorité fédérale où le MR défend bec et ongles les pesticides sans se préoccuper de la sixième extinction de masse en cours.

L'arsenal législatif à Bruxelles est déjà très étendu. Il y a les PRAS avec les zones vertes, les zones forestières et les zones qui sont toutes soumises à des contraintes spécifiques visant à ce qu'elles conservent leur fonction écologique et paysagère. Par exemple, le Vogelzang et la Roselière de Neerpude bénéficient déjà d'un tel statut.

Il existe déjà de très nombreux outils de protection. Multiplier les outils législatifs n'est pas une garantie pour la protection d'une zone. Il faut impérativement évaluer les moyens nécessaires à la mise en œuvre d'une couche

extra laag wetgeving in te voeren. Wij moeten nadenken over de uitvoerbaarheid van de wetgeving, opdat ze geen dode letter blijft. Wat wordt voorgesteld is nogal omslachtig in administratief opzicht, vooral met de uitbreiding van de passende effectenbeoordeling die voor elke vergunning vereist zou zijn. Gezien het multifunctionele karakter van dit gebied zou het aantal te verwerken vergunningen veel groter zijn dan voor de huidige bosgebieden of Natura 2000-gebieden. Dat zou extra personeel vergen bij Leefmilieu Brussel dat, indien beschikbaar, doeltreffender zou kunnen worden ingezet om de biodiversiteit in Brussel te beschermen.

De regering heeft het besluit inzake de opening van de herziening van het GBP goedgekeurd. De nieuwe Good Food Strategie werd in juni goedgekeurd en het operationeel plan voor Neerpede werd aangenomen. Al die lopende werkzaamheden moeten bijdragen tot de bescherming van Neerpede. Bovendien overweegt de regering welk beschermingsstatuut ze aan Neerpede wil geven. Intussen heeft het weinig zin nieuwe wetgeving aan te nemen en de volksvertegenwoordiger zal tegen het voorstel van ordonnantie stemmen.

Mevrouw Isabelle Emmery is het eens met de heer Gaëtan Van Goidsenhoven. Zij is het echter niet eens met de maatregelen die hij voorstelt ter aanvulling van de Brusselse wetgeving. We moeten waakzaam zijn voor de toename van het aantal regelgevingsinstrumenten.

Bijgevolg zal de spreker het voorstel van ordonnantie niet steunen.

Mevrouw Lotte Stoops is het er uiteraard mee eens dat de biodiversiteit in Brussel behouden moet blijven. De natuur moet haar plaats krijgen in onze stad. Ze vindt echter niet dat een nieuw statuut van stedelijk natuurplek de adequate oplossing is. De volksvertegenwoordiger verwijst eveneens naar het in 2021 goedgekeurde Operationeel Plan Neerpede, dat voorziet in structurele acties die rekening houden met de aard van de site en gericht zijn op het behoud van de biodiversiteit en op de ontwikkeling van stadslandbouw en recreatiegebieden.

De heer Jonathan de Patoul komt eveneens terug op de relevantie van een uitbreiding van de regelgevingsinstrumenten. Het voorstel zou enorm veel administratief werk met zich meebrengen. Een budgettaire evaluatie zou eveneens nuttig zijn voor een dergelijk voorstel.

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven vindt dat het Parlement weer eens de bal misslaat. Tijdens de besprekingen van de natuurordonnantie in 2012 had hij een amendement ingediend om deze tekortkoming te verhelpen. De directie van Leefmilieu Brussel was verbijsterd over het feit dat het amendement niet was aangenomen. Het statuut van Neerpede is al tien jaar niet geregeld. De laatste werkzaamheden dateren van meer dan tien jaar geleden. We staan stil. Dit is nu al de derde minister die belast is met dit dossier.

De redenen om zijn voorstel te verwerpen, wegen licht en zijn niet goed gemotiveerd. Hij vreest dat er voor het einde van de zittingsperiode geen echt antwoord zal komen.

législative supplémentaire. Il faut penser à l'opérationnalité d'une législation pour qu'elle ne reste pas lettre morte. Or, ce qui est proposé est assez lourd sur le plan administratif, notamment avec l'extension de l'évaluation appropriée des incidences qui serait demandée pour chaque permis. Or, vu le caractère multifonctionnel de cette zone, le nombre de permis à traiter serait bien plus élevé que dans les zones forestières actuelles ou dans les zones Natura 2000. Cela nécessiterait du personnel supplémentaire chez Bruxelles Environnement qui, s'il existait, pourrait être utilisé plus efficacement pour protéger la biodiversité bruxelloise.

Le gouvernement a approuvé l'arrêté d'ouverture de la révision du PRAS. La nouvelle stratégie Good Food a été approuvée en juin et le plan opérationnel Neerpede a été adopté. Tous ces travaux en cours doivent contribuer à la protection de Neerpede. En outre, l'administration étudie quelle statut de protection donner à Neerpede. Dans cet attente, il n'est guère utile d'adopter une nouvelle législation et la députée annonce qu'elle votera contre la proposition d'ordonnance.

Mme Isabelle Emmery partage les constats de M. Gaëtan Van Goidsenhoven. Cependant, elle ne partage pas avec ce dernier les mesures qu'il propose en voulant compléter la législation bruxelloise. Il faut faire preuve de vigilance sur la multiplication des outils réglementaires.

En conséquence, elle indique qu'elle ne soutiendra pas la proposition d'ordonnance.

Mme Lotte Stoops est évidemment en phase avec la nécessité de préserver la biodiversité à Bruxelles. Il faut donner de la place à la nature dans notre ville. Elle ne pense pas que la création d'un nouveau statut de parc naturel urbain soit néanmoins la réponse appropriée. La députée fait également référence au plan opérationnel Neerpede adopté en 2021 qui prévoit des actions structurelles tenant compte de la nature du site, visant à préserver la biodiversité, développer l'agriculture urbaine et développer des lieux créatifs.

M. Jonathan de Patoul revient également sur la pertinence de multiplier les outils législatifs. La proposition engendrerait une énorme lourdeur sur le plan administratif. Une évaluation budgétaire serait également utile pour une telle proposition.

M. Gaëtan Van Goidsenhoven estime qu'une nouvelle fois, ce Parlement passe à côté de l'essentiel. Lors des discussions de l'ordonnance nature en 2012, le député avait introduit un amendement pour combler ce manquement. Les responsables de Bruxelles Environnement lui avaient exprimé leur consternation du fait que celui-ci n'avait pas été adopté. Cela fait dix ans que le statut de Neerpede n'est pas réglé. Le travail effectué remonte à plus de dix ans. Nous sommes dans le surplace. C'est le troisième ministre qui est chargé de ce dossier.

Les motifs invoqués pour rejeter sa proposition sont légers et peu argumentés. Il craint qu'il n'y aura pas de réelle réponse avant la fin de la législature.

Wat de polemiek over de pesticiden betreft, wijst hij erop dat hij een gewestelijk parlementslid is. Ecolo zal dit dossier opnieuw verprutsen. Daaruit blijkt hoe moeilijk het is om in dit Parlement een en ander in beweging te brengen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikelen 1 tot 36

Deze artikelen lokken geen enkel commentaar uit.

Stemmingen

De artikelen 1 tot 36 worden verworpen met 10 stemmen tegen 3.

IV. Stemming over het voorstel van ordonnantie in zijn geheel

Het voorstel van ordonnantie wordt in zijn geheel verworpen met 10 stemmen tegen 3.

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur

Ingrid PARMENTIER

De Voorzitter

Tristan ROBERTI

Quant à la polémique sur les pesticides, il rappelle qu'il est député régional. Ecolo passera de nouveau à côté de ce dossier. Cela démontre à quel point il est difficile, dans ce parlement, de faire bouger les lignes.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er à 36

Ces articles ne suscitent aucun commentaire.

Votes

Les articles 1er à 36 sont rejetés par 10 voix contre 3.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble de la proposition d'ordonnance est rejeté par 10 voix contre 3.

– *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La Rapporteuse

Ingrid PARMENTIER

Le Président

Tristan ROBERTI